

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Társadalmi központ

A mi régi, tekintélyes és társadalmi életünkben vezérszerepre hivatott kaszinókról van szó, abból az alkalomból, hogy annak évi rendes közgyűlése folyó hó 28-án zajlott le. Azaz hogy csendes volt biz az nagyon, s ezt nem úgy mondjuk, mintha nagy barátai lennénk a lármás, vitás és szenvedélyes kitörésekkel fűszerezett közgyűléseknek, de a mikor ezt nem szeretjük, nem helyeselhetjük azt sem, hogy az olyan nemes missziók betöltésére hivatott testület működését — mint a kaszinóé — olyan lanyha érdeklődés kísérje, a melyet már néhány év óta s ez idén is tapasztaltunk.

Sajnos jelenség, hogy egy csaknem kétszáz tagot számláló társadalmi intézménynek egy éven keresztül felmerült eseményeiről, annak működéséről 40—42 tag vesz közvetlen tudomást a közgyűlésen. Igaz, hogy mindenki megbizik a vezetőségben és méltó elismeréssel adózunk mi is azoknak, kik az intézmény élén állanak, de lehetetlen sokáig kerülni egyes kérdéseket, melyek megoldását — bármennyire fáznánk is attól — siettetni kell.

A közgyűlésen újra megválasztották az eddigi tisztikart, mely hatáskörében igen jól intézte a kaszinó ügyeit. A cél, melyet néhány év előtt jelszóként kitűzött, hogy t. i. az u. n. társadalmi szeparatív törekvésekkel szembeáll, felveszi a harcot és ledönti mindazon válaszfalakat, melyek nálunk az egyes társadalmi osztályok között régebben emeltettek, — nem sikerült ugyan, de ez igazán nem az intézőségben mulott. A lépések megtétek, talán-talán idővel — ha nálunk is létjogosultságot nyer az a szellem, a mi csak 3—4 órányira tölünk a közeli városban dominál, — a kivitelre is számíthatunk.

Az újra választott érdemes elnök csak azzal a feltétellel foglalta el ismét székét, ha a tagok „őszinte támogatására“ számíthat, s kérte a bizalmat, hogy a kinek valami megjegyzése vagy kívánsága van, adja elő. Ez természetesen annyit jelent, hogy ne kritizáljunk hát megett, ne fojtjuk vissza érzelmeinket és gondolatainkat, hanem — amennyiben az ítélkezés és az eszme az in-

tézmény érdekében álló, mondjuk meg azt nyíltan, hiszen tudhatjuk, hogy az elnök, a tisztikar és választmány minden korszerű és észszerű újítást, melylyel a kaszinó színvonalát emelni, külső vagy belső értékét növelni lehet, jóindulattal és örömmel fogad és amennyiben különös akadályok nem gördülnek a kivitel elé, arról is gondoskodik.

Abban az ócska, füstös, ronda nagy teremben — melyhez egyelőre kötve vagyunk, s melyet nem kerülhet el az intelligens férfi, ki fárasztó napi foglalkozása befejeztével estefelé szellemi élvezet vagy szórakoztató társasjáték után vágyik, — sokat elmélkedünk a felett, hogy ilyen nagy intelligenciával bíró városban, mely még hozzá a megye székvárosa is, nem tudunk modern, szabályozható fűtésre és szellőztetésre rendezett, kényelmes kaszinóhelyiséget szerezni.

Részünkről elérkezettnek látjuk legfőbb idejét annak, hogy komoly megfontolás tárgyává tétessék a kérdés, és a régi helyiség padlózatának javítására ne nagyon költsézzünk, hanem üljön össze a választmány, szerezzé be az adatokat és készíttesse el egy, esetleg rendkívüli közgyűlés elé bemutatandó új, *egészséges*, jól szellőztethető, fűthető és világítható, kényelmes kaszinó helyiség tervét.

E vajdó eszme sokkal inkább a köztudatban él, s már több ízben tárgyalatott, semhogy e helyen bővebb magyarázatokra szorulna, most aktuálisnak tartottuk a kérdés felelevenítését, s úgy hisszük, hogy a kaszinó tagjai ugynevezett közvéleményének voltunk kifejezői.

Adja Isten, hogy kaszinónk minél előbb új, modern helyiségéből, *mint igazi társadalmi központ*, zászlóvivője és lelkes hirdetője legyen az egészséges közszellemnek!

A közgyűlésről következő tudósítást adjuk:

A rimaszombati kaszinó folyó hó 28-án tartotta évi rendes közgyűlését, melyen *Kubinyi* Aladár elnök üdvözölte az összegyűlt tagokat s alkalmi elnökül *Baksay* Istvánt ajánlotta a közgyűlésnek, mely egyhangú lelkesedéssel hívta fel az érdemes férfit az elnöki szék elfoglalására.

Baksay István megköszönve e bizalmat, üdvözli a megjelenteket s megnyitja a közgyűlést. *Kubinyi* Aladár erre a múlt évi működéséről a következőkben számolt be:

volt abban, hogy ő a hazai szépirodalom terén arra a magas polcra jutott, melyen a kiválóok között foglalja el méltó helyét.

A Fehér Könyvvel egy nagy irodalmi vállalatba fekteti minden erejét és egész ambícióját. A havonként megjelenő kötetben lesz regény, lesz önálló és befejezett történet, lesznek szépirodalmi és politikai apróságok, és az író főcéljául tűzte ki, hogy szép, okos és jó olvasmánnyal kedveskedjék a magyar közönségnek.

Az első kötetben érdekesnek ígérkező regényt kezd meg: „Egy rossz asszony természetrajza“ czimvel. Majd „Emberi okmányok híres férfiakról“ czim alatt leír egy beszélgetést Wekerle Sándorral. Ebben a következőket mondja:

„Csak úgy, ugrálva az eszmék során: elménken végigcikkáznak szeszélyes gondolatok. Mint például az, hogy lett vége Wekerle Sándornak?“

Legjobb lesz megtudni magától De lássuk előbb az előzményeket:

A véletlen szerencse közelébe hozott a történelmi percz egy pillanatában. Diadalmenetben jött haza Bécsből 1894. június 2-án. A vasutnál kifogták a lovait, menekült a népkegy elől, mely enmagában minden egyéb nélkül elég, hogy megbuktassa odafent. Viaskodva az ünnepelettel, menekült az én — az akarki kocsijára — és így vágattunk a szabadelvű kör elé. Szemben vele, néztem klasszikus arcát, a melyen a kellemes mosoly szinte eltorzult. Ez az, a mikor kifelé nevetnek, beteléd pedig sirnak. Bizonyára nem magát siratta, hanem mert most már bizonyosan eljutott ahhoz a tényhez, a melyhez minden igaz magyar államférfi eljut a végén.

Tehát meg kell buknia abban a pillanatban, a mikor kiténik, hogy nagy dolgot mer, midőn elválik, hogy állandóan hasznos és kitarótan következetes politikát akar csinálni, miután kiténik, hogy igaza van. És ez a természetrajz, a többi levegő; levegő, hogy az ország mellette van, a többség, pártja, sőt ellenzékének java is

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A múlt évről következőkben van szerencsém rövid vonásokban tisztelettel jelentésemet előterjeszteni:

A kaszinó élete a múlt évben is rendes mederben mozgott. — kiélesedett ellentét, surlódás semmi irányban nem zavarta, s belélete megmaradt abban a keretben, — melyen a köztisztesség határai meg vannak, egymás kölcsönös megbecsülése; az ellentétek szerencsés kiegyenlítése és kiküszöbölése voltak az uralkodó szempontok.

A kaszinó, hagyományaihoz híven, minden társadalmi mozgalomban résztvevett, igyekezett a helyes irányt megadni s a vezérszerepet vinni. Megünnepelte tagjainak csaknem teljes részvete mellett márczius 15-ét. Petőfi-ünnepelet rendezett, s ez ünnepelezen városunk intelligens közönsége is tömegesen megjelent.

A tagok száma 170—180 között váltakozott, ezen szám három évi átlagnak megfelel; tehát sem nem fogyott, sem nem szaporodott.

Kívánatos lenne, ha a kaszinó iránt a vidéki intelligencia, mint ez más vármegyékben van, nagyobb érdeklődést tanúsítana, a vármegye székhelyén ily módon egy erősebb központ lenne teremthető, melynek kisugárzása nemcsak a társadalmi, de politikai életre is jótékonyan hatna. Eddig a vidéki tagok száma 20—25 között váltakozott.

A múlt év sem kímélt meg bennünket nagyobb veszteségektől; tagjaink sorából oly férfiak dőltek ki, kiket a köztisztélet kísért sirba, a gyászlobogó kitűzésével és a végtisztességen tömeges megjelenésünkkel adtuk kifejezést gyászunknak.

Általános kíváncsalomként itt-ott élenkben nyilatkozott meg az, hogy a kaszinó egy alkalmasabb, kényelmesebb és hozzá méltóbb más helyiségben nyerjen elhelyezést.

Az igazgatóság egész működésének ideje alatt tervszerűleg ezen jogosult kíváncsalom megvalósítását igyekezett előkészíteni azon eljárásával, hogy szigorú takarékoság mellett a kaszinó pénzügyeit rendezte, erőt gyűjtött a további fejlődés alapjául, mert habár a kaszinónak, mint ilyennek, célja a vagyonygyűjtés nem lehet, mégis tartalékalap nélkül, — sőtétben való ugrással, — a kaszinót, esetleg létét veszélyeztető esélyeknek kiténni nem akarta.

Az erőgyűjtés a tisztelt választmány és a tisztelt közgyűlés becses támogatása mellett sikerült; ma a kaszinónak körülbelül 6000 forint vagyona van, ma komolyan megbeszélés tárgya lehet, hogy a kíváncsalom megvalósulást nyerjen.

Ma oda fejlődtek a városi építkezési viszonyok, a vármegyeház építésének kérdése is eldöntetett, úgy hogy a kaszinó a szabadon maradó középületekre is reflectálhat; esetleg alkalmasabb bérházban helyezkedhetik el vagy magának új s e célra tervszerű épület emeléséhez foghat.

mellette ordit, mint egy hang; levegő, sőt kevesebb — ártalmas pára — hogy megmozdul körülötte az érzelmeiben önző és hitében lomha Budapest is. Állhattunk mellette — kivéve a patkánycsapatot és az egérszázlőalját — akár mindannyian magyarok, szőröstül, bőrostül, történelmi alkotmányostól és pillanatnyi érdekeinkkel együtt, nordhatnak előtte véres kardot, felbughat mellette a tárogató: csirkemáj, mint a hogy a hadseregben mondják.

A történelmi igazság az, hogy mennie kellett, Mosolygott az összeszorított ajkával és mert nem pathetikus természetű férfiú, az éljenző tömeg közepette még csak félhangon sem mondta, a mit a magyar politika tragikus típusa, Teleki László szavaltatott hősével, a haladókli Petroniussal: ne gunyolj, Róma! Különben, a mi új hősünk ugyancsak nem haladokli, belenezett a kivilágított városba, gondolkodott. Soha ilyen elmélyedést!

Vajon milyen eredményekre juthatott magában? Semmi bizonyosságom, de az este feltört hangulata alatt, talán együtt a közvéleménnyel, szinte láttam ezeket a gondolatokat:

„Tehát félre kell állanom, mert az alkotmányos kormányzat megköveteli, hogy azok, a kik komolyan és eszökönnyesen köröztül akarják vinni a nemzet akaratát: félreálljanak. Ha engedünk, maradhatunk, ha lomhák vagyunk, huzhatjuk, ha fineszszel be tudunk csempészni egyet-mást: akkor elkomédiázhatunk egy darabig, a mig le nem lepleznek bennünket. És mégis, senki nem mondhatja, hogy ez nem alkotmányosság, az is, csakhogy magyar. Az elméleti tudomány és a politikai szótár mondhat, a mit akar, fő a gyakorlat, a mely szerint a korona akarata: játszik, a nemzeté csak kibiczel. Egy-egy sulyos és áldozatot követelő vagy reménytelen partienál átveheti a kártyát is. Vagy ha valamely nagy dolog, egy egyházi szerencsétlenség történik. Egyébként és általában: a korona: a felelős kormány, a parlament, a többség, sőt a kisebbség is. A hatalom e szokatlan

TÁRCSA.**Virágok nyílnak.**

Virágok nyílnak
Szerte szét a mezőn,
Pásztor furulya szől
Búsán, epekedőn,

Az esti szellő a
Furulya bús szavát
Ablakomba hozza,
S a virág illatát . . .

Csak szállj tova szellő
Ama másik házhoz,
Ott lakik egy kis lány,
Szállj az ablakához.

Mond neki: az illat
Szerelmemből való,
S az én sóhajtásom
Az a furulyaszó.

Szentesi Tóth Kálmán.

Fehér könyv.

E czimvel *Bródy Sándor*, a magyar irodalom e kiváló alakja, ki hazai szépirodalmunk egén szép és gyors karrierét csinált, egy havonként megjelenő vállalattal rukkolt ki a piacra s az első csinos — 150 lapra terjedő — kötet januárban került ki a sajtó alól.

A vállalat megindítója: *Bródy Sándor*, ki maga írja, és maga adja is ki a Fehér Könyvet, s a kit a magyar olvasóközönség bámulatos rövid idő alatt kedvencz írójává avatott, nem szorul reklámra. Az ő fényes tehetsége, zamatos, tiszta magyaros stílusa, eredeti gondolatai, szép és élvezetes előadása megannyi jelentős tényező

Ez értelemben a választmány javaslatát lesz szerencsém előterjeszteni.

Az igazgatóság mandátuma lejárt.

Tisztársaim s a választmány nevében midőn tisztelettel bejelentem lemondásunkat, fogadja a mélyen tisztelt közgyűlés megismerő bizalmáért és becses támogatásért halás köszönetünk nyilvánítását. — Méltóztassék tehát az igazgatóságnak lemondása után az új választás iránt intézkedni.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel kísérte az elnök beszédét, mire a számvizsgáló bizottság jelentését vette tudomásul a közgyűlés. E szerint a kaszinó múlt évi bevétel volt 4052 frt 40 kr., kiadása pedig 3057 frt 78 kr., a múlt évi maradvány tehát 994 frt 62 kr. A vagyonszám mérleg 1900. január 1-én: 8576 korona 82 fillér (4288 frt 41 kr.) ami az 1898-ik évi 3500 frt 77 krral szemben 837 frt 64 kr. emelkedést mutat. — Az 1900-ik évről szóló költségelirányzat ekként állapított meg: bevétel: 4420 frt 62 kr., kiadás: 2935 frt 60 kr., tökélteték: 1200 frt, bevételi felesleg 285 frt 02 kr.

A számadásokat örömdetes tudomásul vette a közgyűlés, mely még feladatává tette az új — megválasztandó tisztikarnak és választmányának, hogy a jövő közgyűlésnek előterjesztést tegyen arra nézve: vajjon béreljen-e a kaszinó új helyiséget, vagy külön a kaszinó czéljainak megfelelő épületet emeljen.

Ezután megejtették a választások. Egyhangulag újra megválasztották: elnök: *Kubinyi* Aladár, igazgató: *Samarjay* János, jegyző: *Perez* Samu, pénztárnokká: *Zachar* Gusztáv, ügyész: *Dr. Ráróssy* Gyula. Új társjegyző: *Dr. Baksay* Dezsőt választották. Végül a választmányba 36 rendes és 6 póttagot választottak, ezek: *Abonyi* Pál, *Aldorffer* István, *Baksay* István, *Baksay* József, *Beliczky* Viktor, *Bodor* István, *Bornemisza* László, *Czinke* István, *Dapsy* József, *Fábry* János, *Farkas* Ábrahám, *Glauf* Pál, *Józsa* Antal, *Institörisz* Endre, *Kubinyi* Ferencz, *Kishonthy* Gyula, *Lengyel* Samu, *Lengyel* György, *Lukács* Géza, *Dr. Löcherer* Tamás, *Madarász* Pál, *Marton* János, *Máriássy* László, *Medveczky* Sándor, *Molnár* József, *Nagy* Ferencz, *Ragályi* Géza, *Szakall* Vincze, *Törköly* József, *Dr. Veres* Samu, *Dr. Zehery* István, *Badinyi* Gyula, *Szeman* Endre, *Dr. Meskó* Miklós, *Jaczkó* Pál, *Barna* Imre, *Felely* Ferencz, *Farkas* Zoltán, *Dr. Kármán* Aladár, *Szomolnok* Antal, *Dr. Hányi* Győző.

Egyéb tárgy nem lévén a közgyűlés az alkalmi és az újra megválasztott elnök s a tisztikar lelkes életésével nyert befejezést.

Mindentéle.

Annyi mindenféle izetlen dolgot lehet látni utonutellen, ugyszólván naponként, hogy a komolyan gondolkodó ember, mikor már az élet nyügei kifárasztották agyvelejét, végre magáról az izlésről is gondolkozhatik. Azt hiszem, hogy egy kis eszthetika, legalább 10—15 sorban, elkélne itt mi közöttünk, s én sietnék is azt a tiz sort ide igtatni, ha tudnám, hogy lesz valami fogantatja. Tessék csak velem végigsétálni a mi utcainkon, aztán beszéljünk egy kissé valami elvontabb eszményi tárgyról; beszéljünk, de nem nagyzólvól, hanem műveltséget mímélő, felszínes tudakossággal, hanem a léleknek azon egyszerű, de mégis a természet által belénk oltott vágyával, mely a szép, jó és igaz felé von bennünket. És ne függesszük szemeinket az égbe, mintha onnan akarnók ellenni az ideákat, hanem maradjunk itt magunk között. Vegyük elé pl. a város külső csinoságát. Az első, mi lelkünk harmóniáját megbontja, az a skandalózus étlap, mely utcainkon ki van terítve; nagyon is sok kapu előtt közszemlére vannak kitéve, helyesebben kiöntve azok az ételmaradékok, melyek az asztalról lekerültek: sárgarépa, petrezselyem, bablózelek, krumplihaj, majorságesont, marhakonz, paradicsom-mártás s a felismerhetetlen szerves anyagoknak száztéle neme. Ezek a mi kisvárosi látványosságaink, melyek magokban is elégségesek arra, hogy a lélek, mely kezdetben talán megundorodott tőlük, lassanként a mindennapi megszokás folytán természetesenek találja őket s még legféhérebb lelkű hölgyeink is a legkevesebb mozdulattal egyet libbentenek szoknyájuk hátulsó részén s igazán grációzus mozdulattal átlépik az ételhulladékok Scylláját és Karibdisét.

egyoldalúsága, a melyet másfelé, a hol több nyíltsággal beszélnek, absolutismusként mondanak: egyrészt ijesztő, másrészt megnyugtató, mindaddig, míg a korona erőssége és jóléte érdekében is azt kívánja, hogy a nemzet előrehaladhasson, egy-egy kissé erősüljön, tollasodjék, de valahogy szárnyat ne kapjon.

Es ez a pont, a hol megbuktam. A mikor ki-tűnt, hogy nem csupán a szájjammal vagyok demokráta, a mikor bebizonyítottam, hogy komolyan veszem a kötelességeimet, nem engedem jogaimat, és legalább a parlament munkájának az ökonomiáját magam akarom intézni. Rajta kaptak, hogy hü vagyok és felkiáltottak: milyen nyomorult hütlenség. Csalódtak bennem: azt hitték, nem vagyok férfi!

Lehet, hogy ezeket gondolta, de bizonyos, hogy nem lehetett vele kormányozni, mert kormányozni tudott, s félreállították. Személyének azonban nem történt semmi bántódása. Csak azt kellett éreznie, hogy mint marad magában. Mint egy hatalmas oszlop, amelyet kilöknék az épület alól, támogatja, tartja, emeli, el vele!

Megérkezünk a szabadelvűpárt elé. Hahó, azt már biztosan láttam, ennek az embernek itt nem voltak a szétrombolható illuziói. Némi utalással nézett a kivilágított ablakok felé, mint a hogy a novellákban mondani szokták.

Elhagyta temetni magát, akták közé élve és sirja mellett lábujjhegyen ment el a sötétben bátor, világosan félnék klubtag és sutogva szólt:

— A király megharagudott rá, nem lehet vele meálni!

— A jó öreg királyt félrevezette, míg az megsokalta, elvesztette a türelmét. Soha, véletlenül sem mondta meg a felségnek az igaz tényállást. (Azt és úgy, ahogy az uralkodó akarja.) Vége van, nem lesz belőle többé soha semmi.

A mesterségből politizáló szentenciája lassanként átment a szenvedélyből politizáló, az egész magyarság

Pedig nem tagadhatja senki, hogy az utcák tisztogatására annyi gondot nálunk is fordítanak, a mennyi módunkban van; akad egy-két lapát, ortó kapa s néhány utcazseprő is, — sőt van vagy tiz rendőrünk is, kik az utcazarkokon büszkén mutogatják tekintélyes termetüket, de azt még soha senki sem látta, hogy itt-ott megszólitották volna a konyha „ne bánts virágait,” hogy a mosogató dézsát ne öntsék ki az utcára. Miért? Mert r. m. l és nálunk épp ez a századok hagyományai szerint megállapított ősi rend.

Hát mi azt jól tudjuk, hogy az utca esztetikájára szoros kapcsolatban van a városi költségvetéssel, azt meg nem kívánhatjuk, hogy szolgálóink a bécsi Belvédérében, vagy a párisi Clugni muzeumban és Louxembourg-palotában szerezzék meg az izlésre és tisztaságra vonatkozó előtanulmányokat: de az még sem fér a fejünkbe, hogy ez a mi nagyon is intelligens kis városunk sehogya sem tudja módját ejteni annak, hogy a krumplihaj- és sárga répa promenádok utcaáinról eltűnjenek.

És ha már benne vagyok az utca esztetikájában, meg kell emlékezni arról az idylli állapotról, melyet a mi társaséletünk kódexében eselédviszonynak neveznek. Annyi hazugságot és szidalmat, megszólást és rágalmat sehol nem szórunk a levegőbe, mint nálunk a eselédék gazdáikra, a gazdák eselédéikre s a herceze-hurca vége az, hogy a gazdák jó része nem kap eselédet, eselédéink közül pedig még nem akadt egyetlen egy se, a ki, bár egy negyedrésznyi érdemet szerzett volna miniszteri elismerésre. És ez ellen nincs orvosság; a törvényben nincs paragrafus az „elszólás“-ra, s a független polgári tisztesség nem engedi meg, hogy eselédék ellen becsületsértési pórt indítsanak. Ez a katonaság eltávozásának legkézzelfoghatóbb eredménye.

Szeretnék még egyet-mást elmesélni az izlésről. De gondolataim nagyon mélyen belevágnak abba az irányba, melyen a mi életünk szekere halad. — Nemesak nálunk (hiszen mi csak az erősebb áramlatnak hódolunk), hanem az egész országban, az egész világon. Arra meg nem érzem magam hivatottnak, hogy a hétköznapi élet felülemelkedve, mint egyszerű civis, lezökké adjak a nálamnál okosabb embereknek. Elég, ha észreveszem a mi szecesszionista voltunkat. Tény az, hogy mindig szaporodik azoknak száma a kik szeretik a pikáns sajtot. Hát a mi az étlapon a Romadour és Gorgonzola, az a mi társalgási stílusunkban a szellemesség, lelki táplálkozásunkban a esiklandozó és idegrázó olvasmány. Vigszínház, Magyarszínház, Urániaszínház kell nekünk is, mert csak ezek nyújtják azt az érdekes szórakozást, a mire sővárgunk. Egy Ermete, Rossi, Sarah, Halton, Küry, Kubelik számottevő művészek: a többi csak épen hogy létezik, míg az a nagy gárda, melyet egykor a „nemzet napszámosai“ díszes névvel ruháztak föl, ma már a társadalom nyüge. Hej, de sok életre való dolgot lehetne elbeszélni arról, hogy mily átalakuláson ment keresztül a mai kor gondolat és érzésvilága s gyönyörű szépen ki lehetne sűtni azt a nagy tanúságot is, melyet századunk összes tényezői előnkbe tárnak! Hanem hát lehet még róla szó máskor is. R . . .

A polgári bál.

Január hó 28-án este.

Az volt minden ízében a mulatság, a mely a „Három Rózsa“ nagytermében szórakoztatott egy szép és nagy közönséget.

Új elvek és új irányeszmék röpködtek a polgári olvasókör légkörében, merész röptében szálló királyokként járták át azok az ideálisabban és nemesebben gondolkodó lelkeket, melyekben dobogó szíveket, s életet adtak egy igazi, komoly jelszónak, a polgári olvasókört a polgároknak, a polgári bált élető elemeknek.

Ez a jelszó alkotó erő, a mely nem a mesterkélt frázisok üres bombasztásával, de az igazság erejével szüli eredményeit s viszi villámgyors fejlődésre egy szebb és komolyabb jövő felé.

A polgár-eszme az anyja, az a nemzője, — frigyűkből az új korszak életerős gyermeke születik, és a hová alkotó erejét viszi, új generációknak új erővel, új eszmékkel ad létet. Nem pusztít a rémületes forrada-

vérébe. És szépen szerencsésen betelt a kettős hazugság: miután Wekerléről reggeltől estig hazudtak a királynak, kiterjesztették a munkát arra, hogy reggeltől estig hazudtak a nemzetnek a felség és Wekerle Sándor viszonyáról. A mig bekövetkezett az idő, hogy a közvélemény sóhajjal gondolt egyik legkedveltebb alakjára és a bihari hegyekben, a szakulár, juhait őrizve — embert hetekig nem látva — megállapította magában:

— Minden hiába, a császár rajta fogta valamin, megesepte, gyűlöli!

Irányadó és helyetfoglaló politikusok hallgatták ezt örömmel és terjesztették írásban és képből könnyű szóval és drága nyomtatásban, amíg legpositívabb politikusunk, az utolsó évtized leghasznosabb állami genieje: a nemzet fantáziájában a levegőben uszott, mint egy látomás . . .

Wekerle fejevétele tehát megtörtént. Nyugodjanak meg, ez csak allegoria: a hatalmas fő még erősen áll a széles vállon. Már csaknem a Nyugaton vagyunk, a kényelmetlen nagyságokat itt már nem teszik el a láb alól, ellenkezőleg: kinevezik magas tisztségekre. Föl a politika horizontjára, oly magasságba, ahonnan a leghosszabb és legerősebb kezek se érnek le a földi dolgok közé. Mint a hindu szenteket, oszlopra állítják és elviszik mellőle a létrát, hadd álljon ott az idők végezetéig, szent fején rakjon fészket a vadmadár, lábait a repkény nője be!

Több érdekes önálló részlet után a kötet végén apróságok is vannak, melyek közül részben közöljük a „Turul és leánya“ eziműt:

„A magyar művészi Genius ez időszertint — úgy mond — két középkori alakunkban jelentkezik a legelőkeltebben. Az egyik Blaháné, a másik politikus. (A harmadik Jókai volna, de az ő genieje mindennek fölülte áll, sőt az elbeszélés édes folyamatossága dolgában, annak is, ami mostanság idegen országokban kiváló. Tehet most már, amit akar, a szédítő, a biztos, a megmáshatatlannal nagyságot nem veheti el tőle semmiről balsiker.) Maradjunk tehát a kettőnél, azaz, mert komoly színház-

lom demagogiájának bombáival, nem emeli fel az osztálygyűlölet bomlasztó barrikádjait, nem tüntet fölfele, nem tipor lefelé, de az apostoli szeretet humanus jelszavával az emberiség gyarlóságai felé vértetétebb nemes kedélyvel, érző szívvel, gondolkodó fejjel az emberiség közös kincseibe vetett reménnyel állítja fel társadalmi programját.

A programm ma itt, holnap ott boesájtja ki a hajóját továbbító vitorláit, s még mulatságainak keretébe is egy nemesebb társadalmi mi szszi életfeladatait helyezi czélul!

Igy érezve, így gondolkodva léptem át a bálterem küszöbét, a hol egy város derék polgársága gyűlt össze a farsang élveinek örövendeni.

A milleniumi ünnepek emlékére némileg megújított terem falain száműztek a léha kölkekezés ezifraságai, igaz magyaros egyszerűséggel a diszt nemesebb lelkű, tiszta szívű látogatóiban keresve, a teremnek adtak egyetlen egy diszt, a mely mellett arany fénye, gyémánt csillogása, a selyem káprázata elhalványul, a mely mellett szívünk egy pillanat alatt egy nemzet eszmevilágának, küzdelmének, hitének, reményének, szeretetének és mondjuk családásainak lesz osztályosa, és mindenki a legmagyarabb simboleum védelme alatt érzi magát: ez a *diszt a nemzeti tricolor!*

Ennek az egyetlen disznek aegise alatt mulatott a városi polgárság színe-java, maga is a mulatság diszt alkotva.

Szakadatlan árfolyamként tódult a nagy terembe, s mindig nagyobb hullámmal esapongott fel s alá; 9 óra felé ott voltak a kedves háziasszonyok: *Varga* Lajosné, *Rónay* Gyulané, *László* Jánosné *Stolcz* Zsigmondné és *Czinke* Istvánné, nagytiszteletű *Czinke* István ev. ref. lelkész kedves neje. Ok együtt mind mindent elkövettek, hogy a közönség jól érezze magát, és azt szívvel-lélekkel együtt tartásák, s mint a legkedvesebb és legszeretreméltóbb háziasszonyok valóságos lelkesedéssel, tapintattal és szeretetreméltósággal töltötték be nehéztisztüket.

Igy történt, hogy a szép és óriási közönség közt egy pillanatra sem támadt differencia, és a követett program fényes sikert, még fényesebb igazolást talált.

A szép mulatság hangulata fokról-fokra emlékedett, s a szünóra alatt elérte tetőpontját; de senki se higgye, hogy a jókedv csak egy pillanatra is hanyatlott volna, nem, kitartott az a reggeli órákig, a jókedv pillanatról pillanatra való derűjére, persze a buzgó rendezőség kiváló gondot fordított, de kivált ennek élén *Kórody* Jenő bálelnök, és legkivált a vigalmi bizottság elnöke, a legkitartóbb buzgalmu és legjobb kedélyű *Gasko* János.

A ritka szép és nagy hölgykoszoru a legszeretreméltóbb emlékeket vihette el magával, a melynek vezérléjszava: viszontlátásig a jövő farsangra!

A mulatságon a hölgyek közt ott láttuk:

Asszonyok: *Czinke* Istvánné, ifj. *László* Jánosné, *Rónay* Gyulané, *Stolcz* Zsigmondné, *Varga* Lajosné, *Bodon* Józsefné, *Bolkay* Pálné, *Bodor* Lászlóné, *Burghardt* Lászlóné, *Borzy* Jánosné, *Dr. Cziner* Miksáné, *Cseh* Istvánné, *Csapó* Lajosné, *Csordás* Istvánné, *Csapó* Józsefné, *Cseh* Varga Istvánné, *Csutor* Aladárné, *Fülöp* Józsefné, *Gábris* Barnabásné, *Hollósy* Józsefné, *Ibos* Jánosné, *Juhász* Józsefné, özv. *Koreny* Józsefné, *Kohúth* Lajosné, *Kozma* Szabó Józsefné, *Kovács* Péterné, *Konyha* Béláné, *Kovács* Gyulané, özv. *Káposztás* Istvánné, ifj. *Káposztás* Józsefné, özv. *Koós* Józsefné, özv. *Kiss* Mihályné, *Lojko* Lajosné, özv. *Lakatos* Istvánné, id. *Lévay* Istvánné, *Martinovics* Ferenczné (Losoncz), *Molnár* Jánosné (pék), *Makovits* Lajosné, *Majomy* Józsefné, özv. *Perjéssy* Józsefné, *Réthy* Szabó Istvánné, *Szabó* Józsefné m. *Szabó* Istvánné m. *Szabó* Lászlóné, *Szeverényi* Jánosné, özv. *Szóllósy* Józsefné, özv. *Szenássy* Jánosné, ifj. *Simon* Jánosné, *Simon* Lászlóné, *Sze-kosan* Alexandrienne (Temesvár), *Szabó* Józsefné cz. *Tóth* Péterné, *Turóczy* Jánosné, *Tollasy* Szabó Istvánné, *Teleszniczky* Edéné, *Ujj* Lajosné, *Varga* Istvánné, *Zsigmondovits* Zsigmondné stb. stb.

Leányok: *Bodon* Juliska, *Borzy* Erzsike, *Cseh* Lidike, *Csordás* Zsuzsika, *Fülöp* Gizella, *Hollósy* Anna, *Ibos* Ilona és *Amália*, *Juhász* Erzsike, *Koreny* Erzsike, *Kohn* Janka, *Káposztás* nővérek, *Kiss* Erzsike, *Kós* Zsuzsika, *László* Zsuzsika, *Lojko* Maresa, *Majomy* Etuska, *Molnár* Irma, *Stolcz* Etelka, *Scholcz* Etelka

ról van szó, az egyiknél, az asszonynál. Egy kissé veszekedni akarok azért, mert a Blaha cultus gyengülni kezd, pedig most már egészen bizonyos, hogy ő a nemzetnek ama csudás madara, a melyet turul néven sejtettek és neveztek meg a krónikák. Mit pacsirta, az kiesi, tréfa, semmi! A hatalmas és bűvös turul ő, mélyen jár és barna szárnyaival új és friss levegőt hajt felénk. Tud énekelni is — de még hogy! — ámde a csárdása aprójában, a bohókás vílámságában is benne van a magyar komolyság és a titkos bánat. Halás szemekkel, tüzes érdeklődéssel néztek kedves és egyetlen, örökké emlékezetes turulmadarunkat. A lányát is meg kell nézni, de ugyancsak. Először is azért, mert a véreből való, másodsor meg azért, mert a legkülönösebb alak az összes magyar színpadokon. Blaha Sárka nem színész, éppenséggel nem az, mégis kifejezhetetlen gyönyörűség látni, amint játszik. Annyi a jó színész már, különösen az asszonyok tanulják tömegesen ezt a mesterséget, hogy szinte üdítő látni egy szép fiatal hölgyet, aki francia bohózatban, angol operetében, párisi sleppes ruhában és testszínű trikóban, egyformán: fiatal paraszt menyecske. Ismerem a fajtáját, a Mátra alját, felső Hevesben, ahonnan ő ered apja után egy régi nemes familiából, amelynek igen sűrű érintkezése volt a paraszti néppel. (Urabbak ezen a tájon, mint máshol az ur. Egyben, különösen a rátartiságban és az elfogulatlanságban.) Lám, nézzék csak a mi hevesi menyecskeket a pesti színpadon: mily gyermekek — és égi — egyszerűséggel emeli lábait kánkánra, a melynek már csak a neve francia, ahogy ő csinálja, egy-kettőre: magyar. Áldott legyen bájos ügyetlensége: a népé, tisztelet iránta, amikor riszálja az alsótestét a görög kisaszony egyenes ranczu ruhájában, mert ilyenkor is érvényesíti és magasra tartja a nemzeti jellemvonás.

Az érdekes irodalmi vállalatból minden hó 1-én megjelenik egy kötet szép kiállításban. Ára diszkrétésben: 1 frt. füve 80 kr. Elfizethetni negyedévre is minden könyvkereskedésben, s ugyanott minden kötet külön is kapható. Ajánljuk intelligens közönségünk figyelmébe!

(Nyustya), Szabó Kata, Szeverény Ilonka, Szabó Margit, Simon Erzsike, Thüroczy Mariska, Tóth Erzsike, Teleszniczky nővérek, Varga Erzsike, Zsigmondovits Aranka stb. stb.

Tehát a viszontlátásra!

Hirek és vegyesek

Meghívó. Mindazokat, kik holnapi családi jellegű estélyünkre a megküldött meghívót tévedésből a mai napig sem kapták meg, ezáltal ismételt tisztelettel meghívjuk s a nemes ügy és a jótékony ezél minden barátját szeretettel elvárjuk!

Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete.

Mult számunkban megirtuk, hogy a rimaszombati állami elemi iskolához a vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. *Marikowsky* Istvánnét és *Mészáros* Malvint tanítónőkké nevezte ki. Ezen magánértesülésen alapuló hírnök a lefolyt hét alatt nyert corretebb információk alapján oda módosult, hogy nevezettek a miniszter nem kinevezte, hanem — *Gallus* Péter helybeli káplán-tanítóval együtt — óraadó-tanítói funkciók teljesítésével a folyó tanév végéig megbízta. Az új állami elemi iskola tanítónak teljes létszáma tulajdonképpen a szeptemberben megnyíló új tanév alkalmával egészítették ki, mikorra a Tamásfalván felállítandó szárny-iskola kérdése is megoldást nyer valószínűleg. Annyit az eddigiekből is örömmel láthatunk, hogy községi iskolánk államosításával városunk tanügye már is előbbre haladt, minthogy a fent jelzett megbízások is az iskola fejlesztésének nyomait mutatják, melynek híre bizonyára kellemesen nyugtatja meg majd azokat, kik téves információjuk, vagy kételyeik következtében az iskolák államosításának eszméjét aggálylyal fogadták; városunk közönsége pedig csak hálát érezhet Rimaszombat előjárósága, a kormány s vármegyénk királyi tanfelügyelője iránt, kiknek népoktatásügyünk így nagymérvű előbbre vitelét körül szerzett érdemeik feltétlen elismerésre méltók, elért s még ezután elérendő sikereik pedig a legszebb jövővel biztatnak mindnyájunkat.

Áthelyezés. Dr. *Hritz* Lajos nagyrőzei királyi aljárásbíró az igazságügyminiszter hasonló minőségben áthelyezte a löseai kir. járásbíróvához.

Esküvő. *Kajaba* Árpád pohorellai körjegyző január 20-án esküdött örök hűséget Miskolcra *Czelláth* J. ottani ügyvéd leányának: *Gizellának*. Állandó boldogság kísérje a frigyét!

Vizsga. A rimaszombati állami elemi iskola ev. ref. vallású növendékeinek félévi hittani vizsgája tegnap délelőtt folyt le a leányiskola helyiségében nagy érdeklődés mellett.

Halálozás. *Böhm* József volt tiszlezi fakeskedő, Gömör megye törvényhatóságának bizottsági tagja Budapesten 65 éves korában meghalt. Az elhunyt hosszú ideig lakott Tiszolcon, s mint derék, jóra való embert sokan méltán becsülték és tisztelték. Koburg herceg murányi uradalomban sokáig bérelte az erdő fakihasználási jogát.

Választás előtt. Ujvásiáron a jegyzőválasztás a legközelebbi napokban fog megejtetni. A kör, egy a társadalomban előnyösen ismert derék férfit, *Szlaesányi* Ferenc mostani kis rózei körjegyzőt szemelte ki az állásra. Egyhangú megválasztása biztos. Gratulálunk a körnek!

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Draskóczy* Zoltán díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas m. kir. pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

A napilapok külön kézbesítése. Mint értesülünk a helyi postahivatal derék főnöke, már felfogadott két kézbesítőt, kik a délelben érkező hírlapokat a levelektől elkülönítve, érkezésük után azonnal ki fogják hordani. Ha ez életbe fog lépni, akkor a közönség legnagyobb része már fekete kávéjánál olvashatja a legfrissebb lapot. Koszoruzza elismerés a postának a közönség jóvoltáért való törekvését és hasznos ujtását.

Eredményes hajtóvadászatok. Mult hó 21 és 22-én vadászott a megye notabilitásaiól összehívott egy nagyobb társaság *Seakall* István zabzó pusztai földbirtokosnál, hol a háziur bájos és kedves neje szül. *Madách* Ilona urnő önagysága határtalan figyelemmel halmozta el vendégeit — Az eredmény lett 30 drb. nyul. — Ugyanazak 26-an *Császár* Károly Cöbörg hercegi uradalmi erdőmester rendezett sikerült hajtóvadászatot a tamási pagonyokban. A vadászaton résztvettek: *Bornemisza* László alispán, *Kolbenhegy* Gyula, *Komáromy* István, *Lehner* Elek, *Lukács* Géza főjegyző, *Marton* János, *Szabó* Elemér, *Szilvássy* Géza és *Zemann* Endre. A kis társaság rövid 5 óráig tartó hajtásban 23 nyul, 6 róka, 1 vadmacska, 1 sólyom és 1 bagolylyal számolt be a szíves vendéglátó erdőmesternek.

Pénzügyi közgyűlés. A gömör megyei takarékpénztár és hitelbank február hó 15-én d. u. 3 órakor saját helyiségében tartja évi közgyűlését.

Hegycsuszamlás. A nagy esőzés a vasut mentén fekvő hecsavai hegyet annyira meglazította, hogy kedden már csak lassított menettel haladhatott a vonat mellette mert attól félték, hogy a vonat erősebb robusztánál a megcsuszott hegyrész egészen leomlik, mi nagy veszélyt idézhetett volna elő.

Évkönyv. A gömör megyei orvos-gyógyászati egylet XXX-ik és a vármegyei orvos-szövetség II-ik évkönyve az elnökség összeállításában megjelent. Az évkönyvben az egylet és szövetség mozgalmas életének mult 1899-iki évben előfordult mozzanatairól tájékozódunk. Megtudjuk, hogy az egyletnek 64 tagja van, s ezek közül 43-an az orvosszövetségnek tagjai. A mult évben május 29-én Rimaszombatban tartott rendes és szeptember 26-án Ratkón tartott vándorgyűlés jegyzőkönyvei képezik az évkönyv tartalmát, melyben szak- szerű tudományos értekezések és a vármegye egészségügyére, a gömör megyei közoktatás és a rozsnyói Kósa-Schopper féle kórház betegforgalmára vonatkozó adatok is befoglaltatnak. Az évkönyv megküldött a vármegye összes orvosainak és gyógyszerészeinek, s több hazai társaságnak, melyek élénk érdeklődéssel kísérik meggyük e tekintélyes testületének működését.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Fráter* Mór a löseai törvényszékhez irnokká nevezte ki

Halálozás. *Kajaba* Antal megyebizottsági tag, pohorellai vendéglős, kit a garamvölgyön mindenfelé ismertek és szerettek, s ki a politikai mozgalmakban nagy tevékenységet fejtett ki, január hó 30-án 68 éves korában Pohorellán meghalt. Temetése holnap, február 1-én megy végbe. Az elhunytban *Kajaba* Árpád pohorellai körjegyző atyját gyászolja. — Nyugodjék békében!

Jubileum Pelsőz városa m. hó 26-án érdemes főjegyzőjének *Fridrik* Vilmosnak 50 éves jubileumát ünnepelte. Lőrincz András főbíró a tanácsnak és képviselőtestületnek elismerését tolmácsolta, emlékül egy arany tollat nyujtván át az ünnepeltnek, kit a király már régebben érdemkeresztrel tüntetett ki. Üdvözölték azután még a róm. kath., a református, az izr. egyházközség, különféle testületek képviselői stb. *Fridrik* 1848-ban honvéd volt és a szabadság eszméjéért hosszabb fogságot szenvedett. Az ünnepelt tiszteletére bankett volt.

Baleset szecskavágásnál. Alsófaluhoz tartozó Honthalma pusztán mult esütörtökön ifj. *Kovács* József 30 éves gazda olyan szerencsétlenül járt a szecskavágó géppel való bánás közben, hogy a gép odakapta jobb karját és azt teljesen elvágta. Beszállították a közoktatásba.

Árvíz mindenfelé. A hóolvadás és a tegnapi kis eső, ezeket a mi eső-leső patakjainkat annyira megduzzasztotta, hogy a mesterségesen táplált Sodoma és a kitűnő zsilippel ellátott malom árok, alias kis Rima, az éjjel medréből kilépett és a partmenti lakosokat éjjeli nyugodalmukból felzavarta, s a kerteket elöntötte. Valjon a mult év május havában ígért szabályozás és zsilip, mikor válik már valósággá. Vagy a város intéző köreinek élvezetét nyujt-e az árvízveszedelem szűlte hehez, és az árvíz által okozott kár nem jó tekintetbe. Az árvíz dühöng a Gortva völgyön és Gortvakisfaluban még ma is bent van a víz. Balogfalva és Várgede közt az országutat átlépte. Serkéből csak lóháton vagy kocsin lehet Feledre bejönni, mert az országút uszik. Körülbelül egy méter magas víz van rajta. Reméljük, hogy gyorsan lefut a víz és az ősi vetésekben nem tesz nagy kárt.

Uj jód-gyógyforrás. A Losonezton nem rég furt aztézi-kut vizét — mint a P. H. írja — a bécsi katonai vegyelemző intézet analizálta és úgy találta, hogy minden jód források között ez a leggazdagabb és jód tartalomban fölülmulja a eszi és halli források vizét is.

Táncestély Likéren A likéri tiszti kaszinó február hó 10-én az élelmezési tiszlet dísztermében saját könyvtára javára zártkörű táncestélyt rendez. — Személyjegy 4 korona. Családjegy 8 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és nyilvánosan nyugtáztatnak. — Kezdeté 8 órakor. — A vendégek elhelyezéséről a rendezőség készséggel gondoskodik, ha ez irányban megkerestetik.

Elgázolás. Folyó hó 24-én Nyustyán, a megyei utvonalon *Czaban* János tiszlezi lakos kövel megterhelt kocsiával elgázolta *Kovács* Zsuzsanna 97 éves süket és vak asszonyt. A szerencsétlen asszony — aki koldulással tengette életét, — két napi szenvedés után meghalt.

Farsangi mulatságok. Már rövid idő választ el bennünket az idej farsang két sok élvezetet és teljes sikert ígérő mulatságától. Holnap — pénteken — este a *nőgyűlés* *kalitka-bályn* ad találkozózt egymásnak városunk és vidéke intelligenciája, hogy áldozzon a nemes. jótékony ezél oltárára s a mellett kellemesen szórakozzék. De ideje sem lesz arra, hogy kipihenhesse magát, mert másnap 3-án este megszólal lelkes tüzoltóink allarmirozó kürtje, melynek harsányan hívó szavára újra összegyűlünk a „Három Rózsa“ nagytermében, hogy amugy kedvünk szerint kimulassuk magunkat a *tüzoltó bálon*. A mulatságoknak, az előjelek után itélve, szép és válogatott közönsége lesz, melynek fésztelen, kedélyes szórakozását a már előre is teljes hévvel buzgólkodó rendezőség garantirozza. — E bálók után két hétig fegyverszünet, vagyis inkább lábszünet lesz, s fiatalságunk erőt gyűjthet az újabb akcióra. Mert február hó 18-án a helybeli *kereskedő-íjjak* *derék egylete* veszi át a „Három Rózsa“ helyiségei felett való uralmat. Tudtuk előre, hogy a figyelmes ifjuság ismét talál módot arra, hogy közönségünknek változatos tegye a mulatságot. *Az estélyt a miskolczi katonai zenekar hangversenye fojja megelőzni* és a tánchoz is felváltva szolgáltatja a zenét a cigány és katonai zenekar. A széküldött esinos meghívón közzölve van a hangverseny műsora is, mely bizonyára nagy közönséget fog vonzani a mulatságra.

Általánosan tudott dolog, hogy mindennemű köhögés és tüdőbajnál, különféle gyermekbetegségeknél (angolkór, scrophulosis stb.) a csukamájolaj az egyedüli és biztos szer, melyet az orvosi kar különösen azóta kezd ismét gyakorlatba venni, a mióta Zoltán Béla hírneves budapesti gyógyszerész a már minden gyógyszer-tárban 1 frtért kapható teljesen szag és íz nélküli Zoltán-féle csukamájolajat forgalomba hozta.

Vidéki pénzügyi közgyűlés. A *jolsvai takarékpénztár* részvénytársaság február hó 28-án, a *nagyrőzei takarékpénztár* pedig f. évi márczius hó 5-én tartja évi rendes közgyűlését.

Lopás. *Matyko* Mihály tiszlezi lakos pajtájából *Kriska* Samu gesperik és *Kriska* Samu popron egy zsák búzát loptak el. A tetteseket a csendőrség letartóztatta.

Kivándorlás Amerikába. A Garam vidékéről aggasztó mérvben vándorol ki a nép Amerikába. Pohorelláról és Helpáról az utóbbi időben 300 egyén csatlakozott a szepesi kivándorlókhöz, hogy hátat fordítsanak hazájuknak. Telgárt és Sumjác községben is tömegesen odahagyják ősi fészkeket.

Mulatság Ózdon. Az ózdi dal- és zenekör február hó 10-én, (szombaton) az ózdi tiszti kaszinó összes helyiségeiben a R. M. S. T.-i tanítói testület által a „*Ferencz* József Tanító Házá“-ban létesítendő alapítvány javára hangversenyt rendez. Belépti-díjak: személy-jegy 2 kor., családjegy 5 kor. Felülfizetéseket a humánus ezél érdekében köszönettel fogadunk s hírlapilag nyugtázzunk. Kezdeté este 1/2 8 órakor. — A hangverseny műsora ez: 1. „Nyitány“ a „Czigány nő“-ból Balfe W.-tól, előadja a gyári zenekar. 2. „Régi nótá“ *Lányi* E.-től, éneklí a tiszti dalkör férfikara. 3. „Resignation“ *Dancsa*-tól, játszá: *hegedűn* *Szántó* Húgó ur, zongorán *Hanuszik* Antal ur. 4. „Szerelmes históriák a zongora mellett“ *Csengery* Gy.-tól, előadja egy szerelmes zongoramester. 5. „Gözhajón“, svéd

dal *Lindblad*-tól, éneklí a tiszti dalkör vegyes kara. 6. „A helyőrség jön“, jellem darab, *Eulenberg*-tól, előadja az ózdi tiszti zenekör. 7. „Egyveleg“ *Souppé*-tól, zongorán előadják *Hagen* Edith urhölgy és *Vesthof* Károly ur. 8. „Oh azok a nők!“ magánjelenet *Ilosvai* H.-tól, előadja *Kominek* Kálmán ur. 9. „Állat négyes“, *Brixner*-tól, előadják *Maeska*, *Tyuk*, *Kutya* és *Disznó*, zongorán kíséri *Majom* 10. „Roué“ agglégények indulója, *Szentirmay* E.-től, előadják a tiszti dalkör férfikara és a gyári zenekar. — A hangversenyt tánc követi.

Nyilvános számadás. A rimaszombati polgári olvasókör január hó 28-án tartott táncmulatságán volt:

Bevétel . . . . . 328 frt.

Kiadás . . . . . 160 frt.

Maradvány . . . . . 168 frt. azaz 336 korona. Felülfizettek: *Czinke* Istvánné 10 frt., *Varga* Lajosné 10 frt., *Stolec* Zsigmondné 10 frt., *Rónay* Gyaláné 10 frt., *László* Jánosné 10 frt., *Farkas* Zoltán 5 frt., *László* János 4 frt., *Stolec* Zsigmond 4 frt., *Dr. Baksay* Dezső 4 frt., *Dr. Cziner* Miksa 3 frt., *R. Szabó* István 3 frt., *Bodor* István, id. *Institórisz* Endre, *Soós* Gyula, *Csernay* Dániel, id. *Sulik* András, *Kosiner* Vilmos, *Varga* Lajos, *Rónay* Gyula, *Lakner* Emil, *Dr. Meskó* Miklós 2—2 frt., id. *Rábely* Miklós 1 frt. 50 kr., *Rakottay* Danó 1 frt. 50 kr., *Kövári* Jenő, ifj. *Kovács* István, *Bucz* János, *Szabó* István m., *Varga* István, *Szabó* József m., *Hollósy* Józsefné, *Soós* Ferencz építész, *Gelle* Barna, *Dr. Kármán* Aladár, *Teszák* Samu (*Losonez*), *Eszényi* Gyula, *Cseh* István, *Dr. Zehery* István, *Kiovsky* Viktor, *Pappszász* József, *Csarits* N. (Bécs), *Dr. Szeless* Ödön, *Schulhof* Pál, *Tuba* Bálint, *Istók* József, *Faestny* József, *Kohn* Adolf, *Lengyel* Samu pénztárnok, *Sz. Tóth* Kálmán, *Tomay* Alajos 1—1 frt., *Káposztás* László ifj. *Lévay* József, *Eszrényi* István, ifj. *Simon* János, *Józsa* Ignác, *Tóth* Péter, *Molnár* János pék, *Spády* N., *Diek* Áron, *Bodon* Józsefné 50—50 krt., *Tarjány* Béla, *Plauka* István 20—20 krt.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős: **RÁBELY MIKLÓS.**

A lapot közleményekkel ellátja: **A SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG.**

Magán-hirdetések.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Ferenczi-utca 6-ik sz. alatti** házban, a kir. körjegyzői hivatal tőszomszédságában s a kir. törvényszék közelében egy kényelmes utcazi lakás: 3 szoba, konyha, kamara, előcsarnok, kerttel és mellékhelyiségeivel **folyó év május hó 1-től** bérbeadó — Értekezhetni **Benyó Béla** tulajdonossal.

VÁRADY JÁNOS

kútmester

F.-SENYE, u. p. BOLDVA.

Elvállal mély kutak fúrását, felszerelését és egyéb földkutatásokat 100 méter mélységig.

Iroda és műhely: P.-Senye (u. p. Boldva) saját ház.

1-6

14 darab

Csiz fürdői részvény eladó. Czim megtudható a **kiadóhivatalban.**

Bérbeadó.

Rimaszombatban, a *Huszár* tér és *Ferenczy-utca* sarkán levő **Stolcz Márton-féle ház** földszinti üzlethelyisége **május hó 1-ére**, — ugyanott az emeleten egy négy szobás lakás mellékhelyiségeivel pedig **azonnal bérbe kiadó.** — Bérelni szándékozók forduljanak felvilágosításért a tulajdonoshoz.

1-*

Eladó ház.

Rimaszombatban, **Szijjártó-utca 86.** sz. a. ház a hozzátartozókkal szabad kézből eladó. Venni szándékozók forduljanak felvilágosításért **özv. Czene Józsefnéhez** Nagyhid utca 16. sz.

Eladó gőzcséplőgép.

Jókarban lévő, 5 lóerejű gőzcséplőgép jutányos áron és több évre terjedő részletfizetés mellett eladó. — Közlebbi értesítés nyerhető a tulajdonos **Süteo István** ügyvéd rimaszombati lakosnál.

1-3

Eladó.

A néhai **Hennyey Kálmán** hagyatékához tartozó a Rimaszombat város Szabadka-pusztáján elhelyezett **2300 métermázsa széna** és **sarju, 3000 métermázsa vegyes szalma** és **25 darab jófajta sertés** eladó. Bővebb értesítést ad **Molnár József** ügyvéd Rimaszombatban.

Báli czipők

a legegészségesebb kivitelben

kapható:

KOVÁCS ZSIGMOND-nál

Rimaszombat, Erzsébet-tér.

Hirdetmény.

A **tornallyai takarékpénztár** részéről köztudomásra hozatik, hogy az alapszabályok építésben tartása mellett **1900. évi márczius hó 1-ső napjától** kezdve további rendelkezésig a betétek után következőleg fognak a kamatok számíttatni és fizettetni:

1-ször. Ideiglenes betétek után az összegre való tekintet nélkül 3%.

2-ször. Oly betétek után, mik legalább egy évig a pénztáratnál hagyatnak, összegre való tekintet nélkül 4%.

3-ször. Oly betétek után, mik legalább két évig az intézetnél hagyatnak, összegre való tekintet nélkül 4½%.

4-szer 20000 koronát tevő vagy azt meghaladó oly betéteknél, mik legalább két évig hagyatnak az intézetnél, 5%.

5-ször. Ideiglenes betéteknél, ha a betevő ideiglenes betétjét az elhelyezés napjától számított egy év, illetve két év alatt fel nem veszi, az elhelyezéstől számított egy év után 4%, két év után pedig 4½% fog az összegre való tekintet nélkül számíttatni, illetve fizettetni.

Tornallyán, 1900 évi január 26.

Az igazgatóság.

SCHWARCZ I.

órák és ékszerész

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér

Hogy a n. é. közönség igényeit a mindennemű órák pontos javításait illetőleg is teljesen kielégíthessem, órák műhelyemet egy **kiváló szakképzettségű** munkaerővel láttam el, úgy hogy órák műhelyemet a legbiztosabb lelkümmel ajánlhatom a n. é. közönség pártfogásába. — A midőn még felemlitem, hogy mindenkor nagy választékban művészi kivitelű

arany-, ezüst-,

ékszer- és óra-raktárt

— határozott szolid árak mellett — tartok és üzletem jó hírnevének további fentartása végett mindenféle szakmámba vágó megrendeléseket különös gondnal és pontossággal eszközölök, és végül, hogy szívesen küldök kívánatra vidékre választékokot.

Maradtam

teljes tisztelettel

SCHWARTZ I.

2-3

órák és ékszerész.

Hirdetmény.

5828. sz. A rimaszombati kir. tszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár** végrehajtónak **Vargicz Jánosné** szülné **Bolha Mária** és **Bolha András** végrehajtást szenvedők elleni 125 forint tőke és járulékaik iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t. cz. 144 és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Fazekas Zsaluzsányi községben fekvő s a fazekas-zsaluzsányi 67. sz. tkvben A. 2—12 sorszám alatt foglalt 310/c, 404, 409, 458, 517, 574, 675, 678, 787, 831 és 839. hrszámú ingatlanokból Bolha Mária férj Vargicz Jánosné B 6 alatti birtokilletőségére (vagyis ezen ingatlanok 1/3 ad részére) 390 frtban a C 18 alatt özv. Bolha Jánosné javára bekebelezett özvegyi-jog épségben tartása mellett.

És a fazekas-zsaluzsányi 23. sz. tkvben A. 1—12 sorszám alatt foglalt Bolha András nevű álló 118, 119, 120, 310/b, 405, 408, 459, 516, 573, 674, 677, 786, 832, és 840. hrszámú ingatlanokra az 1380 forintban fent ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte annak megtartására határnapul **1900. évi márczius hó 20-ik** napjának d. e. 10 óráját Fazekas-Zsaluzsányi községhezához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, azaz 39 frt és 138 forintot készpénzben vagy az 1882. évi 60. tez. 42. §-ában jelzett és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60. tez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál eléleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1899. évi decz. hó 13. án.

Kovács, kir. tszéki bíró.

Eladó.

Az új Hunyady-utca mindkét oldalán több szép fekvésű, egészséges lakásra alkalmas, azonnal építhető **háztelek** — **elfogadható áron** — eladó. Értekezhetni lehet alant jegyzett tulajdonosnál.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomára hozni, hogy nagyobb előnyös bevásárlások folytán az **összes faanyagok**, valamint a többi áruk árait mélyen leszállítottam, miről üzletemben meggyőződés szereshető.

Szállítok a legolcsóbb árban legjobb minőségű **salgó-tarjáni, putnoki és vadnai kőszent** egész waggonrakományként, valamint kicsiben és házhoz is.

Elárusítok mindenféle **gazdasági gépeket** legjutányosab árak mellett **részletfizetésre** is.

Egyszersmind az elsőrangú „**trieszti általános biztosító-társaság**“ (Generali) gömörmezei főgynökségét (kötvénykiállítási joggal) birom, abban a helyzetben vagyok, hogy mindennemű biztosításokat, u. m. **épületek, takarmányok, aratási készletek, ingóságok és törzsbiztosításokat**, továbbá **életbiztosítást** és **balesetbiztosítást** legolcsóbb és legelőnyösebb díjtétel mellett eszközölöm.

Az eddig irántam tanusított jóakaratu pártfogást megköszönve, vagyok

teljes tisztelettel

KOHN ALBERT fakeskedő

10-*

és a triesti ált. bizt. társ. (Assecurazioni Generali) gömörmezei főgynöke

Hirdetmény.

63. sz. — **Zeherje** község telekkönyve az urbéri és nemesi erdő és legelőnek elkülönítése és részben egyénekenkénti felosztása következtében részlegesen átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1896. XXIX; az 1889. XXXVIII; és az 1891. XVI t. cz. a tényleges birtokos tulajdon jogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t. czikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1-ször: Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján ideértve e §§-oknak az 1889. XXXVIII t. cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t. cz. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítését is, — valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t. cz. 15 §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, — e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis **1900. évi augusztus hó 1-ső napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési keresete annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat!

2-ször: Hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-ainak esetében ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1900. évi augusztus hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk figyelembe vételni nem fog.

3-ször: Hogy mindazok, a kik a telekkönyvi átalakulása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik 1-ső és 2-ik pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják; e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1900. évi augusztus hó 1-ső napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. — Rimaszombat, 1900. évi január hó 7-én.

Aldorffer, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

95. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1899. évi 5842. számú végzése következtében **dr. Szeless Ödön** ügyvéd által képviselt **Spielberger József** javára **Klein Amália** ellen 2500 korona s járulékaik erejéig fogantatott biztosítási végrehajtás útján lefoglalt 1609 kor. 40 fillérre becsült házi butorok, bolti áruk és felszerelésekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíró V. 849/3. 1899. számú végzése folytán 3500 korona tőkekövetelés, ennek 1899. évi december hónaptól járó 6% kamatai és eddig összesen 271 korona 12 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Klenócson alperes lakásán leendő eszközölésére **1900. évi február hó 8-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1900. évi január hó 30-án.

Gasko János, kir. bir. végrehajtó.

Meghívás.

A **nagyroczei takarékpénztár** ez évi

rendes közgyűlése

márczius hó 5-én délután 2 órakor fog az intézet helyiségeiben megtartani, melyre a t. cz. részvényesek meghivatnak. *)

Tárgyak:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az intézet állásáról

2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság és felügyelő-bizottság fölmentése.

3. Az osztalék megállapítása.

4. A felügyelő-bizottság választása.

5. Szabály szerinti indítványok

Kelt Nagy-Röczen, 1900. jan. 16.

Az igazgatóság.

*) **Jegyzet.** A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében (9—12-ig) az érdekeltek által megtekinthető.

1-3

Eladó tenyészkanok.

A rimaszombati m. kir. földműves iskola gazdaságából eladó 20 darab tiszta véreű egy éves **mangalicza tenyészkan**, darabja 60 korona.

Az igazgatóság.

1-2

Meghívás.

A **jolsvai takarékpénztár részvénytársaság** ez évi közgyűlése **február hó 28-án** délutáni 2 órakor fog saját helyiségében megtartani, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgyak:

1. A közgyűlési elnök választása.

2. Az intézet állásáról és a lefolyt évi eseményekről teendő vezérigazgatói jelentés.

3. A felügyelő-bizottságnak a lefolyt évi üzletszámadás és mérleg megvizsgálásáról szóló jelentése.

4. Az osztalék megállapítása.

5. Az igazgatóság és felügyelőség részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.

6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása.

7. Netáni indítványok.

Jolsván, 1900. január hó 29-én.

Hoffmann Miksa,

vezérigazgató.

1-3